

leti értekezését a fejedelmi erényekről, a mértékletességről, a nemességről (*Oratio de virtute principis*, Frankfurt, 1625; *Disputatio de nobilitate*, Strassburg, 1627). Művein kimutatható Justus Lipsius hatása.

Ir. WITTMAN Tibor, A magyarországi államelméleti tudományosság XVII. század eleji alapvetésének németalföldi forrásaihoz. J. Lipsius, FK 1957. Hg. E.

FRISS Endre (Békéscsaba, 1896. júl. 1.–Kőszeg, 1945. márc. után): költő. Banktisztviselőként dolgozott. Költészetének alaphangját a kiábrándulás, a városi magány, a komor magábafordulás adja meg. Munkáiban halt meg.

M. Megtalált szavak, v., 1928; Fogadjatok be, v., 1931; A lélek védekezik, v., 1932; Faggató magány, v., 1935; Szélcsend, v., 1937; Száműzött, idő v., 1942.

Ir. KARDOS László, ~ = „S két szó között a hallgatás...”, 1, 1970. Ki. T.

FRIVALDSZKY János →**FRIDVALSZKY János**

FRIZ András (Barcelona, 1711. júl. 28.–Görz, 1790. ?): iskoladráma-író. 1726-ban belépett a jezsuita rendbe, Bécsben és Grazban tanult, Pozsonyban, Grazban, Szokolcán, Győrött tanított. Bécsben történelmet, ókortörténetet és gör. nyelvtant, Görzben matematikát adott elő.

M. Zrinus ad Sigethum, Pozsony, 1738; Szigeti Zrínyi Miklós, ford. N. N., 1753; Zrínyi Szigetnél, ford. Baróti Szabó Dávid, Kassa, 1786, 1789, Komárom, 1802.

Kiad. RMDE 18, 4/1, 1992.

Ir. KARENOVICS József, Zrínyi Miklós, a szigetvári hős költészetünkben, 1905; TAKÁCS József, A jezsuita iskoladráma, 1937; STAUD Géza, A magyarországi jezsuita iskolai színjátékok forrásai, 1, 1984. Ki. I.

FRONIUS Mihály (Brassó, 1761. márc. 23.–Bécs, 1812. márc. 16.): tudós, publicista. Erdélyi szász család fia, 1781–84-ben Göttingenben tanult. Hivatalnoki karriert futott be, élete végén királyi tanácsos. 1786-ban a kaszai tankerületi főigazgatóság tisztviselője volt, valószínűleg összeismerkedett Kazinczy Ferencel. Kazinczy közölte (*Orpheus* 1790) *Eggy Erdélyben Brassó körül 1781-ben talált vad-embernek leírása* c. tanulmányát, amely bekerült az európai szakirodalomba; máig idézik.

Ir. VÉRTES O. András, Egy XVIII. századi magyar lélektani dolgozat, MPszSz 1960. B. F.

FRÖHLICH, David →**FRÖLICH, David**

FRÖLICH, David; *Fröhlich* (Késmárk, 1595. ?–Lőcse, 1648. ápr. 24.): természettudós. Késmárki tanulmányok után Oderafrankfurtban járt egyetemre, majd Európában utazgatott. 1630-tól a késmárki ev. iskola rektora, 1637-ben császári udvari matematikus címet kapott. Európai hírvé polihisztor, orvos, matematikus, csillagász. Írt csillagászati műveket (ezekben a forgó földhipotézis mellett érvel), 36 kalendáriumot szerkesztett. Az első rendszeres m. földrajzi munka írója (*Medulla geographiae practicae*, Bártfa, 1639). Fő művei (*Medulla*; *Bibliothecae Cynosurae peregrinantium*, 1–3, Ulm 1643–1644) kézikönyvek a kül- és belföldet megismerni szándékozókna, a külföldi szakmunkákban rögzített elvek szerint, de saját tapasztalataira alapozva. Halála után tanítványai a *Mnemata poetica* c. gyűjteménnyel adóztak emlékének (Lőcse, 1648). Szőnyi Benjamin a *Gyermekek fizikájában* (1766) ~nak a Tátra megmászására vonatkozó emlékeztetését fordította magyarra.

Kiad. Prodomus chronici Hungariae = BÉL Mátyás, Adparatus ad historiam Hungariae, Pozsony, 1735; Magyar utazási irodalom, 15–18. század, kiad. KOVÁCS Sándor Iván, MONOK István, 1990 (*Medulla és Cynosurae*).

Ir. PUKÁNSZKY, Béla, Die Anfänge der deutschen Kalendarliteratur in Ungarn = Deutsch-ungarische Heimatblätter, 1929; LIPTÁK, János, ~, Karpathenland, 1943; NEMCE, Emil, ~, Krásy Slovensky, 1965; KOVÁCS Sándor Iván, Pannóniából Európába, 1975; TIBENSKY, Ján, ~, Biografické Studie, 1984; KOVÁCS Sándor Iván, Szakácsmesterségnek és utazásnak könyvecskéi, 1988.

M. I.

FRÖLICH János (Bp., 1873. ?–Bp., 1926. aug. 30.): újságíró, operatőr, filmrendező. Tanári oklevelet szerzett a bp.-i egyetemen klasszika-filológia szakon. 1892-ben a Nemzet munkatársa, később Az Újság rendőri tudósítója. A szarajevói merényletről elsőnek tudósította a m. sajtót. 1912-ben *Tüzet kérek* címmel filmet rendezett, melynek ő volt az írója, színésze és operatőre. 1914-ben Fodor Aladárval és Vajda Lászlóval megalapította az első m. híradóvállalkozást, a Kinoriport Rt-t. Az 1. vh. alatt a híradófilm-